

הסוגיה שלנו מלמדת אותנו כלל הלכתי ואמוני חשוב 'אין סומכין על הנס'.
לכלל הזה שני צדדים: צד פרקטי-מעשי: האם מותר להסתכן? האם מותר לעשות פעולות שצריך נס כדי לצלוח אותן באופן בריא וללא פגע? צד אמוני: ראוי לסמוך על ניסים? האם ניתן לבסס אמונה על נס?

בצד הפרקטי- מעשי אסור לסמוך על הנס. אם אני מטפס על סולם רעוע שעלול להישבר- אני מסכן את עצמי ולכן אסור לי לטפס עליו ולהגיד 'אללה, ה' איתי, יהיה בסדר' שכן בכך אני סומך על כך שהנס יציל אותי.
בצד האמוני אי אפשר לסמוך על ניסים ולבסס את האמונה שלנו עליהם. חטא העגל קרה בסך הכל ארבעים יום אחרי מעמד הר סיני. החטא העצום בהפרש כל כך קטן מהמעמד הכי קדוש והכי ניסי של העם היהודי. כיצד? מכיוון שנס לא מחזיק מים. הוא לא מבסס אמונה. באותה הצורה שבה הוא גרם להאמין בבת אחת כך גם תוקפו מתפוגג בבום אחד.

שני הצדדים מובילים לאותו כיוון- יש צורך באחריות. הנס, טומן בחובו ראייה אלוקית במציאות ויש כאן יופי ועוצמה רבה, אבל כאשר צריך משהו שניתן לסמוך עליו, שאפשר לבסס עליו בית אמוני, צריך משהו יותר חזק מניסים התלויים בנקודת המבט של האדם. צריך אחריות, צריך שהאדם יהיה מודע לכך שלמעשיו יש השלכות ואם הוא לא ינעל את דלתות העזרה- הן לא ינעלו לבד. צריך שאדם ידע שאם הוא מטפס על סולם רעוע- סופו ליפול ולהיחבל ואי אפשר לסמוך על הנס שיציל אותו.
כך גם בחברה שלנו, אל לנו לסמוך על הנס, צריך לזכור שהאחריות מוטלת עלינו ואם לא נפעל ונזוז -נס השינוי החברתי לא יגיע לבד.

נכנסה כת ראשונה וכו'.
איתמר: אביי אפר נעלו תנן ; רבא אפר: נועלין תנן.
פאי בינייהו?
איכא בינייהו לפסחך אניסא: אביי אפר נעלו תנן: כפה דעילו - פעלו, וסמכין אניסא!
רבא אפר: נועלין תנן, ולא סמכין אניסא.
והא דתנן [עדינות פ"ה פ"ו]: אפר רבי יהודה: חס ושלום שעקביא בן פהללאל נתנדה, שאין עזרה נעלת על כל אדם בישראל בחכמה וביראת חטא כעקביא בן פהללאל! - אביי מתרץ לטעמיה ורבא מתרץ לטעמיה:

אביי מתרץ לטעמיה: אין בעזרה בשעה שנעלה על כל אדם בישראל בחכמה וביראת חטא כעקביא בן פהללאל;
רבא מתרץ לטעמיה: אין בעזרה בשעה שנועלין אותה על כל ישראל בחכמה וביראת חטא כעקביא בן פהללאל.
תנו רבנן: 'פעולם לא נתמעך אדם בעזרה חוץ מפסח אחד שהיה בימי הלל, שנתמעך בו זקן אחד, והיו קוראין אותו פסח פעוכין'.

בין שואה לתקווה..

האם החיבור בין יום הזיכרון לשואה ולגבורה ליום העצמאות מבטיח של האמונה בנס מדינת ישראל או להפך?

מדינת ישראל - נס או משה ירי אדם?

רהע, חבנים

סיכום חבנים

הגמרא פותחת בציטוט חלקי מהמשנה 'נכנסה כת ראשונה וכו', הגמרא קוראת לנו להיזכר במשנה ובצורה שבה היו שוחטים את הפסח- היו שלוש 'כתות' (קבוצות). כל פעם היו מכניסים כל 'כת' בנפרד לעזרה. אחרי שהעזרה התמלאה היו נועלים את הדלתות, תוקעים ומריעים בשופרות ושוחטים. אביי ורבא חולקים על מילה אחת מתוך המשנה. אביי אומר שכתוב במשנה 'ננעלו' ורבא אומר שכתוב במשנה 'נועלים'.

ומה ההבדל ביניהם?
ההבדל ביניהם הוא האם מותר לסמוך על נס- אביי טוען שכמה שהיו רוצים להיכנס לעזרה היו נכנסים וסומכים על הנס שהדלתות יצליחו להינעל לבד ולשמור על כולם בפנים.
רבא אומר- שאסור לסמוך על הנס ומישה נועל את הדלתות.

ומנסים להקשות על דברי רבא- הרי יש משנה במסכת עדיות שבה ר' יהודה מתנגד לדעה שטוענת שנידו את עקיבא בן מהללאל (כי אמר דברים קשים על שמעיה ואבטליון) ואומר שעקיבא בן מהללאל לא נודה מכיוון שהוא אדם כל כך גדול, כך שאפילו בשעה שכל ישראל נכנסים לעזרה והדלתות ננעלות- עדיין אין שם מישהו שהוא חכם וירא חטא כמוהו.

וזכר זה קשה על רבא שהרי במשנה בעדיות מוזכר שהדלתות ננעלות ולא שמישהו נועל אותן.

ומתרצת הגמרא- אביי ורבא, כל אחד מהם קורא את המשנה בעדיות כך שתתאים לשיטה שלו.

אביי אומר שהכוונה היא 'אין בעזרה בשעה שננעלה...'!- הנעילה נעשתה בדרך נס.

ורבא אומר שהכוונה היא 'אין בעזרה בשעה שנועלין אותה...'!- הנעילה נעשתה על ידי בני אדם.

הגמרא ממשיכה בציטוט משנה שאומרת שאמנם היו המון אנשים בעזרה בפסח אבל מעולם לא נמעך אף אדם. חוץ מפסח אחד שבו נמעך זקן אחד ובאמת האירוע היה כל כך חריג שקראו לפסח בשנה ההיא בשם 'פסח המעוכים'.